

LUND UNIVERSITY

Utgrävningarna av gravfältet i Vätteryd

Eklöv Pettersson, Paul

Published in:
ALE

2022

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Eklöv Pettersson, P. (2022). Utgrävningarna av gravfältet i Vätteryd. *ALE*, 2022(4), 41-43.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

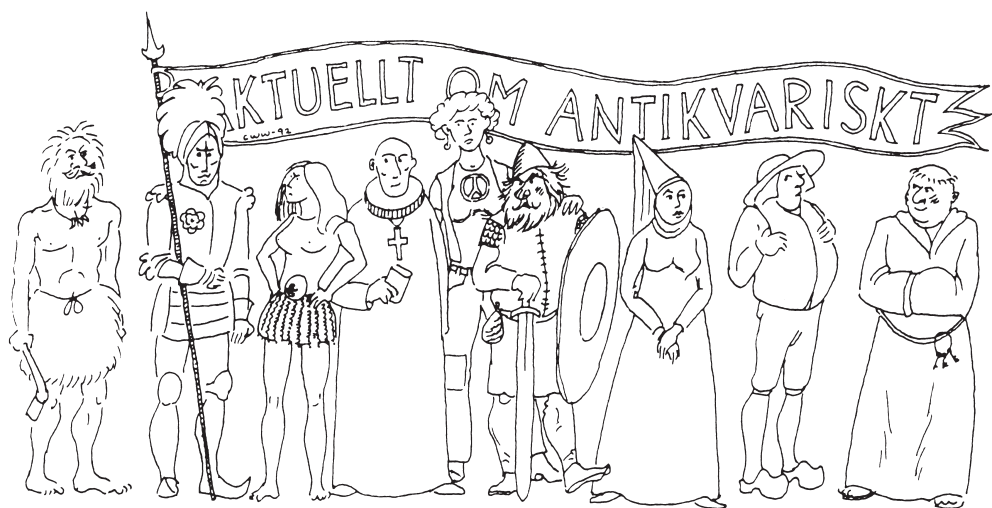
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Utgrävningarna av gravfältet i Vätteryd

Mellan åren 1955 och 1957 utförde Märta Strömberg (sedermera professor i arkeologi) och Rolf Petré (som senare blev fil. lic. i arkeologi) arkeologiska undersökningar av Vätterydsgravfältet i norra Mellby socken (LI990:1893/Norra Mellby 1:1) (figur 1). Detta gjordes i regi av Lunds universitets historiska museums, LUHM i samband med att platsen övergick till Vitterhetsakademiens ägo.

Med sig på utgrävningarna hade de i olika omgångar amanuenserna Carl Cullberg, Claes-Göran Forsberg, Gunilla Bolin, Ingeborg Tilander, Ingegerd Särllvik, Henrik Thrane med flera samt lantbrukaren Anton Nilsson. Vid en avrapportering i *Norra Mellby sockenbok* skrev Märta Strömberg att det vid tiden utöver några ”enstaka osäkra fynd” enbart fanns två kända platser med brandgravar i Skåne.¹ I kontrast till detta ansågs det redan då att brandgravskicket hade varit förhärskande i norra Europa under yngre järnålder. Här fanns alltså en

tydlig kunskapslucka att fylla inom arkeologin och utgrävningen av Vätteryd kom att bli en av de första stegen mot en bättre förståelse av yngre järnålderns gravskick i Skåne.

Inom loppet av tre säsonger kom Strömberg och Petré att gräva ut två skeppsättning, en fyrkantig stensättning, en monolit/bautasten samt flera härdar, kremeringsgropar, skelettgravar och spår av plöjning med mera.² Monumenten på gravfältet är daterade till yngre järnålder och föremålen som påträffades i samband med utgrävningarna bidrog till att stärka denna datering. Utöver materialet från yngre järnålder påträffades även boplatslämningar daterade till så kallad döstid, det vill säga tidigneolitikum. Även detta var något som var relativt okänt i Skåne vid denna tid, enbart nio andra boplatslämningar daterade till tidigneolitikum listas i en samtida översikt av Strömberg och Petré (1958).³ Det neolitiska materialet är inte minst ett

Figur 1. Märta Strömberg och Rolf Petré går en runda över gravfältet i samband med arbetet i Vätteryd. Foto: Fotograf okänd, LUHM.

material som ännu kvarstår som relativt outforskat med undantag för Strömberg och Petré presentation i ovan nämnda artikel. Arbetet med järnåldersgravfältet resulterade i en artikel i *Norra Mellby sockenbok* 1955 och *Skånes Hembygdsförbunds årsbok* 1959.⁴ Materialet kom även att behandlas ingående i Strömbergs avhandling.⁵

Utöver utgrävningarna och påföljande publikationer gjordes även en pollenanalytisk undersökning av Vätteryds mosse som ligger i nära anslutning till gravfältet och den neolitiska bopplatsen.⁶ Sedan arbetet med att förmedla resultaten av utgrävningarna och beforska det arkeologiska materialet utfördes kom detta att förvaras delvis på Statens Historiska Museum i Stockholm,

SHM, (till vilket det var fyndfördelat), delvis LUHM, varifrån arbetet utfördes. Materialet kom även att under en period ställas ut i den dåvarande järnåldersutställningen vid LUHM. Så har det nu år 2022 blivit dags att sammanföra dessa två delar till en helhet förvarad på en och samma plats. Materialet i Lund är i skrivande stund på väg till SHM. Materialet som nu tillförs samlingarna på SHM består bland annat av flera keramikskärvor, glaspärlor och järnfragment samt enstaka föremål som en sländtrissa, ett vendeltida likarmat spänne, ett bryne och en järnkniv. Utöver föremålen består materialet även av mänskliga kvarlevor från sex kremationsgravar (grav 1, 2, 39, 42, 88 och 98). Det neolitiska materialet

består av jordprover tagna från respektive fyra lager från boplatsen.

Till materialet hör även en hel del dokumentation, vilken förvaras hos Antikvariskt-Topografiska Arkivet i Stockholm med undantag för dubletter och anteckningar, arbetsmaterial etc. vilka förvaras vid LUHM och kommer att göra så framöver.

PAUL EKLÖV PETTERSSON

Antikvarie, Historiska museet vid Lunds universitet

Noter

- 1 Strömberg 1955, s. 13.
- 2 Strömberg 1961, s. 58ff.
- 3 Strömberg & Petré, 1958.
- 4 Strömberg 1955; Strömberg 1959.
- 5 Strömberg 1961.
- 6 Tilander 1958.

Referenser

- Strömberg, Märta 1955. Undersökningarna på Vätterydsgravfältet hösten 1955. *Norra Mellby sockenbok* 1955, s. 13–18. Hässleholm.
- Strömberg, Märta 1959. Gravfältet vid Vätteryd. *Skånes hembygdsförbunds årsbok* 1959, s. 56–70. Lund: Skånes hembygdsförbund.
- Strömberg, Märta 1961. *Untersuchungen zur jüngeren eisenzeit in schonen* band I–II. Acta Archaeologica Lundensia Series in 4. nr 4. Lund: Lunds universitet.
- Strömberg, Märta & Petré, Rolf 1958. Prehistoric and medieval settlement sites at Råga Hörstad, Asmundtorp. I: Arbman, Holger (red.), *Meddelanden från Lunds universitets historiska museum* 1958, s. 52–90. Lund: Lunds universitets historiska museum.
- Tilander, Ingeborg 1958. Pollen-analytical investigations of two prehistoric layers at Vätteryd, Scania. I: Arbman, Holger (red.), *Meddelanden från Lunds universitets historiska museum* 1958, s. 91–102. Lund: Lunds universitets historiska museum.